

Sala kommun
Box 304
733 25 Sala

2010-04-16
1 (9)
Dnr: 43-2009:3754

Åby skola
Saladamm
733 91 Sala

Rector Carina Andersson

Beslut

efter tillsyn av Åby skola
i Sala kommun

2010-04-16

Skolbeslut

Tillsyn i Åby skola
Sala kommun

2010-04-16

Dnr 43-2009:3754

Tillsyn i Åby skola

Förskoleklass och grundskola årskurserna 1-3

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Åby skola och Sala kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Lärarna på Åby skola anser att de arbetar aktivt med att tolka styrdokumentet för att kunna arbeta utifrån en samsyn som ger eleverna en likvärdig utbildning. Lärarna menar också att de får den kompetensutveckling de behöver för att professionellt kunna genomföra sina arbetsuppgifter. Lärarna förmedlar höga förväntningar på eleverna och visar tilltro till den enskilda elevens förmåga.

Åby skola har väl fungerande rutiner för att identifiera elever i behov av särskilt stöd. Skolan uppvisar trots detta låga resultat i de ämnen där resultat kan presenteras. Det är angeläget att skolan vidtar åtgärder så att alla elever ges förutsättningar att nå målen.

Även kvalitetsarbetet med uppföljning och utvärdering av resultaten behöver förbättras på skolan. Speciellt viktigt är rektorns ansvar för uppföljning av undervisningen. Undervisningen behöver utvecklas så att den av eleverna upplevs som mer utmanande och utvecklande. Lärarna behöver även anpassa undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenhet och tänkande i högre grad och det är viktigt att rektor uppfyller sitt uppdrag som pedagogisk ledare.

Skolinspektionen har i tillsynen av Åby skola identifierat följande brister som måste åtgärdas

- Alla elever behöver ges förutsättningar att nå målen för utbildningen. Skolans resultat behöver förbättras.
- Rektorn följer inte upp lärarnas undervisning och undervisningens kvalitet i tillräckligt hög grad.

- Rektorn tar inte i tillräckligt hög grad ansvar för att skolans resultat utvärderas och analyseras på ett systematiskt sätt. Skolans kvalitetsarbete behöver förbättras. Rektorn utvärderar och omprövar inte resultatet av det särskilda stöd som ges.
- Rektorn och lärarna klargör inte mål och krav för föräldrar och elever.
- Undervisningen anpassas inte efter elevers behov förutsättningar, erfarenheter och tänkande.
- Alla elever upplever inte undervisningen som tillräckligt stimulerande.
- Skolans likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling svarar inte fullt ut mot gällande författningskrav.
- Ordningsregler är inte förankrade och anpassade efter skolans förhållande.

Bedömningarna redovisas i bilagorna

Rektorn och Sala kommun har ansvar för att skolornas brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast sex månader från den dag beslutet för Sala kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Sala kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsrådet Sigbritt Gålnander.

På Skolinspektionens vägnar

Luca Nesi

Enhetschef

Magdalena Molin

Utredare

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan

Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för Åby skola

Bilaga 1

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Sala kommun under våren 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Åby skola den 16 mars 2010.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för skolväsendet i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast sex månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och skola/skolor, dels den information som samlats in under besöket. I Åby skola intervjuades rektorn, lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av Åby skola

Tabell 1: Antal elever på Åby skola

Åby skola	Antal elever
Förskoleklass	10
Grundskola	40

Källa: Skolans egna uppgifter

Åby skola ligger på landsbygden ca 8 km från Sala. Skolan har en liten förskoleklass och årskurserna 1-3. Rektor leder Åby skola och förskola samt Ekorrens förskola. Nästan alla skolans elever åker skolskjuts till skolan. Efter årskurs 3 går de flesta av eleverna till Åkraskolan såvida de inte gör ett aktivt val och väljer en annan skola. Skolskjuts tar elever till idrotts- och slöjdlektioner på Åkraskolan och Lärkbackens idrottshall då skolan saknar dessa lokaler.

Skolan har ett litet skolbibliotek och tillgång till bokbuss. Åby skola har ett fritidshem som ligger i skolans lokaler.

Bilaga 2**Tillsynsprotokoll med bedömningar för Åby skola**

Tillsynen har visat att åtgärder krävs inom de områden som är markerade. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande

Måluppfyllelse och resultat**Kunskaper****Pedagogisk ledning och utveckling av skolan****Fokus på skolans uppdrag****Lärarnas bedömning och utvärdering****Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering****Skolans lärandemiljö****Fokus på lärande****Tillit till elevens förmåga****Trygghet och studiero****Enskild elevs rätt****Bedömning och betyg****Undervisningstid och val****Särskilt stöd****Studie- och yrkesvägledning****Avgifter****Rektorns beslutsfattande**

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat**Bristområde: Kunskaper****Måluppfyllelse gällande kunskapsresultat.**

Skolinspektionen bedömer sammanfattningsvis att Åby skola behöver vidta åtgärder för att förbättra kunskapsresultaten.

Enligt de uppgifter skolan har tillhandahållit Skolinspektionen, när det gäller måluppfyllelsen från de nationella ämnesproven i årskurs 3 och 5 för år 2009, bedöms resultaten som mycket låga. I svenska har 71 procent av eleverna uppnått målen och i matematik endast 43 procent. Åby skola är dock en liten skola med få elever som skriver de nationella ämnesproven och procentsatserna kan därför bli missvisande.

Eftersom skolan inte har några sammanställningar i mer än i svenska och matematik som visar i vilken grad eleverna når målen Skolinspektionen har svårt att uttala sig om elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen. De svaga resultaten på de nationella ämnesproven indikerar dock att kunskapsresultaten behöver förbättras. Avsaknaden av en systematisk uppföljning i alla ämnen och årskurser bedöms under avsnitt Rektors ansvar för uppföljning och utvärdering.

**Lpo 94 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan
Kursplanerna****Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan****Bristområde: Rektors ansvar för uppföljning och utvärdering****Rektorn inhämtar kunskap om och följer upp lärarnas undervisning.**

Skolinspektionen bedömer att rektorn på ett tydligare sätt behöver hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan, ta ansvar för och följa upp lärarnas undervisning.

Rektorn beskriver att hon inhämtar information om lärarnas undervisning genom lärarnas pedagogiska planeringar, konferenser och samtal. Verksamhetsbesök eller egna observationer sker i begränsad omfattning. Undervisningens kvalitet eller hur pass stimulerande undervisningen är följs inte upp specifikt. Det är viktigt att rektorn ökar sina ansträngningar i detta avseende, inte minst med tanke på att skolan behöver vidta ytterligare åtgärder för att göra undervisningen mer stimulerande för eleverna. Rektorn har uppmärksammat behovet av att besöka de olika verksamheterna i en högre grad än vad som nu sker. Hon har detta som ett prioriterat utvecklingsområde.

2 kap. 2 § första stycket skollagen**Lpo 94 Rektors ansvar**

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bristområde: Rektors ansvar för uppföljning och utvärdering

Rektorn tar ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och använder detta för att nå de nationella målen.

Skolinspektionen bedömer att rektorn på ett tydligare sätt behöver ta ansvar för att skolans resultat utvärderas och att dessa resultat används för att öka måluppfyllelsen.

Det finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet på Åby skola. Som tidigare nämnts behöver uppföljningen och utvärderingen av elevernas kunskapsresultat i alla ämnen förbättras. Enligt rektorn pågår ett arbete för att förbättra strukturen på skolan kring uppföljning och utvärdering. Alltför sällan använder skolan tid till att analysera de föreliggande resultaten på de nationella ämnesproven och då inga andra resultat kan redovisas diskuteras resultaten inte i någon större utsträckning. Rektor följer inte heller upp och omprövar de särskilda stödinsatser som ges.

Skolinspektionen har vidare tagit del av skolans kvalitetsredovisning för år 2008/09. Kvalitetsredovisningen har en tydlig struktur och ger en god information om verksamheten. Analys av resultat och därtill kopplade åtgärder för ökad måluppfyllelse behöver emellertid utvecklas ytterligare.

2 kap. 2 § första stycket skollagen

5 kap. 1 § grundskoleförordningen

Lpo 94 Rektors ansvar

3 och 3 a § Förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bristområde: Fokus på lärandet

Rektor och lärarna klargör mål och krav för föräldrar och elever.

Skolinspektionen bedömer att rektor och lärare behöver i större utsträckning klargöra skolans mål för elever och föräldrar.

Skolan informerar föräldrar och elever om målen för utbildningen. Detta sker på utvecklingssamtal och föräldramöten. Skolan har utarbetat pedagogiska planeringar som delges eleverna men dock inte föräldrarna. Enligt rektor och lärare har föräldrar uttryckt att de upplever svårigheter att tolka den information som de får ta del av när det gäller de mål som är uppsatta för verksamheten. Rektor är medveten om detta och uppger att det är ett utvecklingsområde.

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bristområde:** Fokus på lärandet**Eleverna upplever undervisningen som stimulerande.**

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver vidta åtgärder så att all undervisning blir stimulerande.

Eleverna på Åby skola uppger att det varierar mellan olika lärare huruvida undervisningen är stimulerande. Vissa av skolans lärare upplevs genomföra lektionerna på likartat sätt vilket uppfattas som enformigt av eleverna. Andra lärare har en mer omväxlande och stimulerande undervisning som erbjuder eleverna olika arbetssätt.

Lpo 94 1. Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för lärande**2.2 Kunskaper, Mål att sträva mot samt riktlinjer****Huvudområde:** Skolans lärandemiljö**Bristområde:** Fokus på lärandet**Lärarna arbetar med att anpassa undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.**

Skolinspektionen bedömer att Åby skola behöver vidta åtgärder så att undervisningen anpassas efter elevers olika behov, förutsättningar erfarenhet och tänkande.

I samtal med elever framkommer att arbetet med att anpassningen av undervisningen är av skiftande kvalitet och varierar mellan enskilda lärare. Duktiga elever stimuleras och utmanas inte alltid till att gå vidare i sin kunskapsutveckling.

Lpo 94,1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning**Huvudområde:** Skolans lärandemiljö**Bristområde:** Trygghet och studiero**Ordningsregler är förankrade, efterlevs och anpassas efter skolans förhållande.**

Skolinspektionen bedömer att rektor behöver vidta ytterligare åtgärder med arbetet för att förankra och följa upp skolans ordningsregler

Skolinspektionen har tagit del av Åbys skolas ordningsregler som har utformats tillsammans med lärare, elever och rektor i samarbete med kommunens skolteam. Arbetet med framtagandet av tydliga ordningsregler var en del av skolans arbete med att skapa bättre arbetsro på lektionerna och göra skolan till en trygg miljö. Eleverna är informerade och medvetna om reglerna. Tillsynen visar dock, utifrån samtal, att eleverna i varierande grad följer de gemensamt överenskomna reglerna och att alla elever inte känner sig trygga under exempelvis rasterna. Rektorn beskriver också att ordningsreglerna

på ett bättre sätt behöver följas upp och anpassas till skolans förhållanden. Formuleringar som "det är de vuxna som bestämmer" står bland annat inte i samklang med skolans värdegrund.

6 kap. 8 b § grundskoleförordningen

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bristområde: Trygghet och studiero

Rektorn ser till att det på skolan bedrivs ett målinriktat arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling och att detta dokumenteras i en plan mot kränkande behandling.

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas för att ytterligare förstärka skolans arbete med att förebygga och förhindra kränkande behandling. Skolans likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling behöver vidareutvecklas för att fullt svara mot gällande plankrav.

Skolans rektor och lärare beskriver vid tillsynen olika insatser och aktiviteter kring värdegrundsarbetet. Rektor och lärare uppger att eftersom att Åby skola är en liten enhet upptäcks eventuella problem snabbt. Elever och vuxna har tillsammans kommit överens om fyra värdegrundsord som är basen för all verksamhet på skolan. Skolan har fått hjälp av skolteamet att ta fram övergripande regler och aktivt arbeta med dem tillsammans med förskolan, förskoleklassen, skolan och fritidshemmet. Tillsynen visar dock att skolans arbete med värdegrunden behöver utvecklas vidare. Det framkommer i t.ex. samtal med elever att de upplever att det finns skillnader i bemötandet av pojkar och flickor. Eleverna uppger att de vid vissa tillfällen känner sig orättvist behandlade utifrån kön.

Skolinspektionen har tagit del av skolans likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling. Planen bygger inte på en aktuell kartläggning vilket gör att det inte finns någon kopplingen mellan kartläggning och planerade åtgärder.

14 a kap. 8 § skollagen

3 kap. 16 § diskrimineringslagen